

08. Sınıf

TC.İNKILAP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK

DYK-KURS DEĞERLENDİRME

3.HAFTA

21 – 27 Ekim 2019

- ✓ Birinci Dünya Savaşı
 - Nedenleri
 - Savaşın Başlaması ve Gelişimi

01.

I. Dünya Savaşı'nın, aşağıdaki sebeplerinden hangisini, Sanayi İnkılabı ortaya çıkarmış olabilir?

- A) Milliyetçilik hareketleri
- B) Ulusal bağımsızlık hareketleri
- C) Devletler arası sömürge yarışı
- D) Avusturya veliahdının öldürülmesi

(2013-2014 TEOG 1 MAZERET)

02.

İngiltere Kralı V. George (Corç): Osmanlı Devleti, hem gelişen sanayimiz için ucuz ham madde kaynağı hem de mamul ürünlerimiz için kârlı bir pazar.

Alman İmparatoru II. Wilhelm (Vilhem): Balkan ülkeleri ve Osmanlı Devleti'ni kullanarak Orta Doğu'da etkinlik sağlayabiliriz.

Fransa Başbakanı R. Poincare (Poinkeyr): Osmanlı Devleti, tarih boyunca bize topraklarında ticari, siyasi, dinî ve sosyal haklar tanıdı.

Verilen bilgilere göre İngiltere, Almanya ve Fransa'nın Osmanlı Devleti hakkındaki düşüncelerinden çıkarılabilecek ortak sonuç, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'ni aralarında paylaşmışlardır.
- B) Osmanlı Devleti üzerinde çıkarları söz konusudur.
- C) Osmanlı Devleti ile ittifak yapmak istemişlerdir.
- D) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü korumayı amaçlamışlardır.

(2014-2015 TEOG 1)

03.

Sanayileşen Avrupalı devletler, gerekli ham maddeyi dünyanın çeşitli bölgelerini sömürgeleştirerek sağlamaya çalıştılar. Bu sebeple sömürgeci devletler arasında yaşanan çıkar çatışmaları, I. Dünya Savaşı'nın önemli nedenlerinden biri oldu.

Verilen metinde I. Dünya Savaşı'nın hangi alanla ilgili nedenine değinilmiştir?

- A) Ekonomik
- B) Siyasi
- C) Kültürel
- D) Askerî

(2015-2016 TEOG 1 MAZERET)

04.

Sanayi İnkılabı, büyük fabrikaların kurulmasına neden oldu. Böylelikle üretimde büyük artışlar yaşandı. Ülkeler iç piyasada tüketemedikleri malların satışını sağlamak için yeni tüketim merkezleri bulma çabasına girdiler.

Yukarıda verilen bilgilerde I. Dünya Savaşı'nın nedenlerinden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Silahlanma
- B) Pazar arayışı
- C) Panslavizm politikası
- D) Devletler arası bloklaşmalar

05.

Avrupalı devletler Sanayi İnkılabı ile birlikte güçlenirken, Osmanlı Devleti Sanayi İnkılabı'ndan olumsuz yönde etkilendi. Avrupalı devletler büyük bir ham madde ve pazar yeri olan Osmanlı topraklarını ele geçirmek için mücadeleye başladılar.

Yukarıda verilen bilgilere dayanarak;

- I. Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilediği,
- II. Osmanlı topraklarının sömürge hâline getirilmeye çalışıldığı,
- III. Osmanlı Devleti'nin Sanayi İnkılabı ile güç kazandığı

yargılarından hangisine ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

06.

XIX. yüzyılda,

- Sanayi Devriminin etkisi ile sömürgeciliğin yaygınlaşması
- Akdeniz ile Kızıldeniz'i birleştiren Süveyş Kanalı'nın açılması

gelişmelerinin Osmanlı üzerine etkisi aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- A) Osmanlıda denizciliğin gelişmesi
 B) Osmanlı Toprakları'nın jeopolitik ve stratejik öneminin artması
 C) Osmanlıda Milliyetçilik isyanlarının artış göstermesi
 D) Osmanlı'da Boğazlar Sorunu'nun ortaya çıkması

07.

I. Dünya Savaşı'nın başlamasında genel ve özel nedenler etkili olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasında etkili olan genel nedenler arasında gösterilemez?

- A) Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik akımının etkisi
 B) Ham madde ve pazar arayışının hızlanması
 C) Büyük devletler arasında çıkar çatışmalarının yayılması
 D) Rusya'nın Balkanlarda izlediği Panslavizm politikası

08.

Fransız İhtilali'nden sonra yayılan milliyetçilik akımından Osmanlı Devleti olumsuz yönde etkilendi. Osmanlı yönetimindeki milletler ayaklanmaya başladı. Bu ayaklanmaların çoğu İngiltere, Fransa ve Rusya gibi devletlerin kışkırtmasıyla çıktı. Bu durum, çok uluslu bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünün bozulmasına neden oldu.

Yukarıda verilen bilgiler Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisini kanıtlar nitelikte değildir?

- A) Batılı devletler arasında denge politikası izlediğini
 B) Ülke içerisinde azınlıklar tarafından çıkarılan iç karışıklıkları yaşadığını
 C) Avrupalı devletlerin olumsuz faaliyetlerinden etkilendiğini
 D) Batılı devletler karşısında toprak bütünlüğünün tehlikeye girdiğini

09.

I. Dünya Savaşı'na katılan devletler sınırlarını genişletmek, ekonomilerini düzeltmek ve siyasi etkinliklerini artırmak hedeflerini taşıyorlardı.

Buna göre, I. Dünya Savaşı'na katılan devletlerin;

- I. Yeni topraklar kazanma,
 II. Ekonomide ve yönetimde güçlü hâle gelme,
 III. Siyasi birliğini yeni tamamlayan devletleri güçlendirme

amaçlarından hangisini ya da hangilerini benimsediği söylenebilir?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız III
 C) I ve II
 D) II ve III

10.

I. Dünya Savaşı'na Katılan Devletler		Amacı
I	Almanya	İngiltere'nin sömürgelerini ele geçirmek
II	İngiltere	Almanya'nın güçlenmesini engellemek
III	Avusturya-Macaristan	Milliyetçilik fikrini yaymak
IV	Rusya	Panislavizm politikasını yaymak

Yukarıda verilenlerden hangisi, aslında “**Özel Bir Neden**” olmasına rağmen, savaşın gidişatı üzerinde oldukça olumsuz etki yapan ve tüm dünyayı etkileyen Birinci Dünya Savaşı'nın “**Genel Nedenleri**” arasında yer alır ?

- A) I ve IV B) III ve IV C) II ve III D) I ve II

11. Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı ile sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kaptülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen maliyeti düşük sanayi mallarıyla doldu. İnsanlar, ithal ürünleri satın almaya yöneldiler.

Buna göre Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) İşsiz insan sayısında azalma olmasına
B) Küçük el tezgâhlarının sayısında artış yaşanmasına
C) Devletin vergi gelirlerinin çok yüksek düzeye ulaşmasına
D) Ülke topraklarının uluslararası açık bir pazara dönüşmesine

12. I. Dünya Savaşı'nda devletler **İttifak** ve **İtilaf** olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.

İttifak (Bağlaşma) Devletleri	İtilaf (Anlaşma) Devletleri
Savaştan önce: Almanya, Avusturya-Macaristan, İtalya. Savaş sırasında: Osmanlı Devleti ve Bulgaristan katıldı.	Savaştan önce: İngiltere, Fransa, Rusya. Savaş sırasında: İtalya, ABD, Sırbistan, Yunanistan, Japonya, Brezilya, Portekiz ve Romanya bu gruba katıldı.

Verilen tabloya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Savaş başladıktan sonra her iki gruba da başka devletlerden katılım olmuştur.
B) Devletler başka devletlerle anlaşarak güç dengesi oluşturmaya çalışmıştır.
C) Birinci Dünya Savaşı'na en son dahil olan devlet Rusya olmuştur.
D) Savaş sırasında taraf değiştiren devletler olmuştur.

13. 1789'da **Fransız İhtilali** sonucunda ortaya çıkan “**Milliyetçilik Fikri**”, içerisinde farklı ulusları barındıran imparatorluklarda bir takım sıkıntıların baş göstermesine neden olmuştur.

Bazı Avrupalı devletlerin kışkırtmasıyla Osmanlı Devleti içerisinde bulunan Sırp, Rum, Bulgar gibi uluslar Osmanlıya karşı ayaklanmışlar ve bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir.

Buna karşılık **Milliyetçilik Fikri**, Türk ulusunu da etkilemiş ve Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında;

- I. Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir yapıya sahip olduğu,
II. Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'ne karşı dostça tavırlar sergilediği,
III. Milliyetçilik fikrinin Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasında etkili olduğu,

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

14.

	İngiltere		Avusturya - Macaristan
	Almanya		Fransa

Tabloda İttifak Devletlerinin bulunduğu kutucuklara ✓, bu devletlerden olmayanların bulunduğu kutucuklara X işareti konulacaktır.

Buna göre doğru işaretleme hangi seçenekte belirtildiği gibi olmalıdır?

- A)

X	✓
✓	X

 B)

X	✓
X	✓
- C)

X	X
✓	✓

 D)

✓	X
X	✓

15.

Aşağıda Birinci Dünya Savaşı öncesinde Avusturya – Macaristan İmparatorluğu'nun milletlere göre dağılışı verilmiştir.

İrk	Nüfusu
Alman-Macarlar	10 Milyon
Polonyalı	4,9 Milyon
Çek	3 Milyon
Slovak	3 Milyon
Sırp	3 Milyon
Rumen	1 Milyon

Yukarıda verilen tabloya göre , aşağıdakilerden hangisi söylenebilir ?

- A) Toplam nüfusu 50 milyonun üzerindedir.
 B) Nüfus yapısı , farklı milletlerden oluşan çok uluslu bir yapıdadır.
 C) Ülke içinde nüfus oldukça düzensiz dağılmıştır.
 D) Ülkede nüfus dağılımı içinde en fazla çoğunluğa sahip olan etnik grup, Polonyalıdır.

16.

I. Dünya Savaşı öncesinde, coğrafi keşifler ve sömürgecilik faaliyetleriyle dünya topraklarının yaklaşık dörtte biri üzerinde hâkimiyet kuran devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Büyük Britanya (İngiltere)
 B) Amerika Birleşik Devletleri
 C) Fransa
 D) Hollanda

17.

I. Dünya Savaşı öncesinde yaşanan sorunlar Avrupa devletlerini İtilaf ve İttifak Devletleri olarak iki gruba ayırmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi İtilaf Devletlerinden biri değildir?

- A) İngiltere B) Rusya
 C) İspanya D) Fransa

18.

Birinci Dünya Savaşı öncesinde Üçlü İttifak grubu içinde yer alan İtalya, savaş başladıktan sonra daha fazla toprak vadeden İtilaf grubuna geçmiştir.

Bu bilgi doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Devletlerin uluslararası politikalarını belirlemede çıkarlar etkilidir.
 B) İtalya savaşın sonucuna önemli katkıda bulunmamıştır.
 C) İtalya'nın saf değiştirmesi Fransa'nın savaşta zorlanmasına neden olmuştur.
 D) Bloklamaların oluşmasında Fransız İhtilali'nin sonuçları da etkilidir.

19.

	İtilaf Devletleri	İttifak Devletleri
Savaş Başlamadan Önce	İngiltere Fransa Rusya	Almanya Avusturya - Macaristan İtalya
Savaş Başladıktan Sonra	İngiltere Fransa Rusya Sırbistan İtalya Yunanistan	Romanya Japonya Brezilya ABD Almanya Avusturya - Macaristan Osmanlı Devleti Bulgaristan

Yukarıda verilen **Birinci Dünya Savaşı**'ndaki bloklar ile ilgili *tablodan* , aşağıdakilerden hangisi söylenebilir ?

- A) Birinci Dünya Savaşı öncesinde ortaya çıkan bloklar, savaş esnasında aynen devam etmiştir.
- B) ABD , savaşın başından itibaren hep savaşın içinde yer almıştır.
- C) Bazı devletler, savaş başladıktan sonra saf değiştirmiştir.
- D) İngiltere ve Almanya'nın ekonomik güçleri savaşı sürdürebilir durumda değildir.

20.

1.Dünya Savaşı ile ilgili oluşturulan kavram tablosunda , kaç numaralı açıklama **yanlış verilmiştir** ?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

KONU ÖZETİ

❖ BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI

"Birinci Dünya Savaşı Neden Çıktı?" sorusuna cevap verebilmek için Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerini incelemek gerekir. Birinci Dünya Savaşı,

- Milyonlarca insanın ölümüne veya sakatlanmasına,
- Çok büyük maddi hasarların ortaya çıkmasına,
- Büyük İmparatorlukların parçalanmasına ve birçok yeni devletin ortaya çıkmasına

neden olan ve tüm dünyayı ekonomik, siyasal ve toplumsal açıdan derinde etkileyen bir olaydır.

Tarih boyunca dört yıldan daha uzun süre devam eden ve dünya çapında etkiler doğuran birçok savaş olsa da Birinci Dünya Savaşı'na kadar dünyayı topyekün etkileyen başka bir savaş olmadı.

Savaşın bu topyekün etkisi, ilk etapta hiç kimse tarafından tahmin edilemedi. Ancak Birinci Dünya Savaşı süreç ilerledikçe giderek insan hayatı açısından sonuçları hesaplanamayacak büyük bir boyutta bir savaş haline geldi.

*Birinci Dünya Savaşı'nın Nedenleri

1- Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerinden ilki **Sanayi Devrimi**'dir. Sanayi Devrimi ile birlikte büyük devletlerin "*Ham madde*" ve "**Pazar Arayışı**" na yönelmesi, bu devletler arasındaki "**sömürgecilik**" yarışını hızlandırdı.

Sömürgecilik yarışına katılan bu devletler, birbirlerine üstünlük sağlamak adına hem sanayilerini geliştirdiler hem de hızla silahlandılar.

2- Birinci Dünya Savaşının nedenlerinden bir diğeri ise **Fransız İhtilali**'dir. Fransız İhtilali'nin bir sonucu olarak ortaya çıkan "**milliyetçilik**" düşüncesi, çok uluslu devletlerin içerisinde

yaşayan azınlıkların isyan etmelerine neden oldu. Yani, "**Milliyetçilik Olayları**" Birinci Dünya savaşı içinde savaşın gidişatı üzerinde farklı etkilerde bulundu. Öyle ki , Osmanlı Devleti, Avusturya-Macaristan imparatorluğu ile birlikte bu isyanlardan en fazla etkilenen devletti.

3-**Almanya'nın "Sömürge Yarışı"na geç girmiş olması** da Birinci Dünya Savaşı'nın bir diğer önemli nedenidir.

Çünkü "**Siyasal Birliği**" (*Devlet-Millet Bütünleşmesi ve Ülke içinde tüm güçlerin ortak hareket etmesi*) ni geç tamamlamış olan **Almanya**, gelişen sanayisi için ham madde ve pazar arayışı içine girdi.

Bu noktada Almanya, bir yandan İngiltere'nin sömürgelerine göz dikerken diğer yandan zengin bir kömür havzası olan Alsas-Loren bölgesini Fransa'nın elinde aldı.

Bu olay sonrasında **Fransa , Almaya'** ya kaptırdığı bu bölgeyi geri alabilmek için İngiltere ile yakınlaştı.

4-Siyasal Birliği' ni geç tamamlayan bir başka devlet olan **İtalya** ise , Kuzey Afrika ve Doğu Akdeniz'de yayılmaya çalıştı.

İtalya ve Almanya'nın giriştiği bu sömürge arayışı dönemin en büyük sömürge imparatorluğu olan İngiltere'yi endişelendirdi.

Bu gelişmeler üzerine **İngiltere**, Uzak Doğu'daki sömürgelerine giden deniz yolunun güvenliği için **Mısır'ı** işgal etti. Ardından **Alman** tehdidine karşı **Rusya** ile yakınlaştı.

5-Uyguladığı siyasetle I. Dünya Savaşı'nın nedenleri arasında sayabilecek olan bir başka devlet, Avusturya Macaristan İmparatorluğudur. **Balkanlar ve Doğu Avrupa'da hâkimiyet kurmaya çalışan Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, karşısında rakip olarak Rusya'yı buldu.** Çünkü aynı bölge, *Rusya'nın* da yayılma sahasıydı. "**Panslavizm**" politikasıyla

Balkanlardaki Slav kökenli ulusları Osmanlı Devleti'nden kopararak kendi hâkimiyeti altına almaya çalışan Rusya, Balkanlar üzerinden Akdeniz'e inmeye çalışıyordu.

6- Savaşın en önemli nedenlerinden bir diğeri ise hiç şüphe yok ki, **Osmanlı Toprakları** üzerinde yaşanan çatışmaydı.

Osmanlı Devleti'nin Gerileme ve Dağılma döneminde Balkanlar ve Ortadoğu bölgesinde meydana gelen otorite boşluğu, Avrupalı devletlerin bu bölgeler üzerindeki egemenlik kurma düşüncelerini arttırdı.

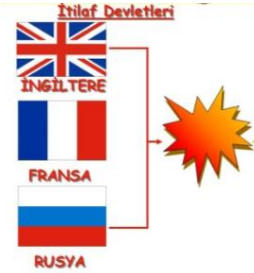
*Birinci Dünya Savaşı'nın Başlaması

Yukarıda özetlemeye çalıştığımız bu devletler arasında yaşanan "**Gerginlik ve Rekabet Ortamı**", çeşitli bloklaşmalara yol açtı.

Almanya'nın öncülüğünde Avusturya-Macaristan ve İtalya bir araya geldiler ve "**İttifak Devletleri**" bloku oluşturdular.

Diğer blok ise İngiltere'nin öncülüğünde Fransa ve Rusya'nın da bir araya gelmesiyle oluşan "**İtilaf Devletleri**" blokuydu.

20. yüzyılın başlarına gelindiğinde Avrupa'da siyasi ortam oldukça gergindi ve gelecekteki savaşın oluşması için bütün şartla olgunlaşmıştı.

Bu gergin atmosferde, Saraybosna'yı ziyaret eden Avusturya-Macaristan

veliahdı Ferdinand'ın bir Sırp tarafından öldürülmesi sadece savaşın bahanesi ve görünen sebebi oldu.

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, suikasttan sorumlu tuttuğu Sırbistan'a **28 Temmuz 1914**'te savaş açtı.

Kısa süre içerisinde bu savaşa diğer Avrupalı devletler de katıldılar. Böylece **I. Dünya Savaşı** başlamış oldu.

Savaş başladıktan sonra yaşanan önemli bir gelişme, **İtalya'nın , İngiltere'den "Anadolu'dan Toprak Vaadi"** alması üzerine saf değiştirerek **İtilaf Devletleri blokuna** katılmasıydı.

Avrupa'da başlayan bu savaş, diğer kıtalardan bir çok devletin katılımı ile bir an da bu savaş, bir "**Dünya Savaşı**"na dönüştü.

CEVAP ANAHTARI

ADI SOYADI	NO:
MERKEZ ORTAOKULU	SINIFI:

A B C D	A B C D
1 ○ ○ ○ ○	11 ○ ○ ○ ○
2 ○ ○ ○ ○	12 ○ ○ ○ ○
3 ○ ○ ○ ○	13 ○ ○ ○ ○
4 ○ ○ ○ ○	14 ○ ○ ○ ○
5 ○ ○ ○ ○	15 ○ ○ ○ ○
6 ○ ○ ○ ○	16 ○ ○ ○ ○
7 ○ ○ ○ ○	17 ○ ○ ○ ○
8 ○ ○ ○ ○	18 ○ ○ ○ ○
9 ○ ○ ○ ○	19 ○ ○ ○ ○
10 ○ ○ ○ ○	20 ○ ○ ○ ○